

برنامه جامع تغذیه باغات

راهنمای تغذیه اصولی باغ‌های میوه از بعد برداشت تا برداشت سال بعد

پارس پویش پارمیس — رشد از ریشه آغاز می‌شود 🌱

مقدمه

تغذیه اصولی درختان میوه یکی از پایه‌های مهم مدیریت باغ است و بر رشد ریشه، تشکیل جوانه‌های بارده، گلدهی، تشکیل میوه، اندازه و کیفیت محصول و آمادگی درخت برای فصل بعد اثر می‌گذارد.

این برنامه برای باغ‌های میوه به‌صورت عمومی طراحی شده و می‌تواند برای محصولاتی مانند پسته، انگور، انار، سیب، مرکبات، هلو و شلیل، زردآلو، بادام و گردو به‌عنوان چارچوب اولیه استفاده شود. برنامه نهایی باید بر اساس آزمون خاک و آب، آنالیز برگ، سن و رقم درخت، عملکرد هدف، روش آبیاری و شرایط اقلیمی اصلاح شود.

۱. بعد از برداشت

پس از برداشت، درخت هنوز به فعالیت ریشه و برگ نیاز دارد. هدف، بازسازی ذخایر غذایی، حفظ سلامت برگ، تقویت ریشه و آماده‌سازی جوانه‌ها برای فصل آینده است.

هیومیک اسید می‌تواند در برنامه آبیاری قرار گیرد. کودهای کامل مانند ۲۰-۲۰-۲۰+TE نیز در صورت نیاز و بر اساس شرایط باغ قابل استفاده هستند. از مصرف بی‌رویه نیتروژن در پایان فصل پرهیز شود.

۲. پاییز

پاییز زمان مناسبی برای بررسی و اصلاح شرایط خاک، مدیریت مواد آلی و آماده‌سازی ریشه است. در صورت وجود شوری یا سدیمی بودن خاک، برنامه اصلاحی باید بر اساس آزمایش خاک و آب طراحی شود.

استفاده از مواد آلی کاملاً پوسیده و هیومیک اسید، در صورت تناسب با شرایط باغ، می‌تواند بخشی از برنامه بهبود محیط ریشه باشد.

۳. زمستان و دوره خواب

در دوره خواب، نیاز غذایی درخت پایین است و تمرکز باید بر اصلاح خاک و تأمین عناصر کمبوددار باشد. چالکود در صورت نیاز می‌تواند با منابع آلی، فسفر، پتاسیم و ریزمغذی‌های مورد نیاز انجام شود.

مقدار و ترکیب چالکود باید با توجه به سن درخت، بافت خاک و نتیجه آزمون تعیین شود.

۴. تورم جوانه و شروع رشد

با شروع فعالیت درخت، نیاز به عناصر غذایی افزایش پیدا می‌کند. هدف، شروع رشد متعادل و فراهم کردن عناصر لازم برای برگ و شاخه‌های جدید است.

۲۰-۲۰-۲۰ TE می‌تواند در صورت نیاز برای تغذیه متعادل استفاده شود. آهن، روی و منگنز در صورت تأیید کمبود باید به شکل مناسب تأمین شوند.

۵. قبل از گلدهی و گلدهی

در این مرحله باید از رشد رویشی بیش از حد جلوگیری و شرایط مناسب برای گلدهی و تشکیل میوه فراهم شود. پتاسیم، روی و بور اهمیت دارند؛ اما مصرف بور باید دقیق و بر اساس نیاز واقعی باشد.

محلول‌پاشی در زمان مناسب و با رعایت دستور مصرف محصول انجام شود و در گرمای شدید، باد شدید یا هنگام تنش آبی از آن اجتناب شود.

۶. تشکیل میوه

پس از تشکیل میوه، نیاز درخت به تغذیه متعادل و به‌خصوص پتاسیم افزایش می‌یابد. کلسیم نیز در سلامت بافت‌ها و کیفیت میوه نقش دارد.

برنامه باید با توجه به نوع میوه تنظیم شود؛ زیرا نیاز تغذیه‌ای پسته، انگور، سیب و مرکبات یکسان نیست.

۷. رشد و درشت شدن میوه

در دوره رشد سریع میوه، پتاسیم نقش مهمی در انتقال مواد فتوسنتزی و کیفیت محصول دارد. ۱۲-۱۲-۳۶ TE می‌تواند در صورت نیاز در برنامه قرار گیرد.

در صورت کمبود یا نیاز تأییدشده، سولفات پتاسیم نیز می‌تواند به‌صورت مرحله‌ای استفاده شود.

۸. رسیدگی و نزدیک برداشت

در مراحل پایانی، مصرف بی‌رویه نیتروژن باید کنترل شود. در صورت نیاز، ۱۵-۵-۳۰ TE می‌تواند برای تأمین پتاسیم با نیتروژن کنترل‌شده در برنامه قرار گیرد.

درخت باید تا برداشت از سلامت برگ و وضعیت مناسب آبیاری برخوردار باشد.

۹. جدول عمومی برنامه سالانه

محور تغذیه	هدف	مرحله
بعد از برداشت	بازسازی ذخایر	بعد از برداشت
مواد آلی + اصلاح خاک در صورت نیاز	تقویت ریشه و خاک	پاییز
چالکود و عناصر کمبوددار	دوره خواب	زمستان
۲۰-۲۰-۲۰ TE در صورت نیاز	رشد متعادل	شروع رشد
روی + بور + تغذیه متعادل	آمادگی گلدهی	قبل از گلدهی
پتاسیم + کلسیم + ریزمغذی	حفظ گل و تشکیل محصول	گلدهی و تشکیل میوه
۳۶-۱۲-۱۲ TE	درشت شدن	رشد میوه
پتاسیم + تغذیه متعادل	وزن و کیفیت	پر شدن میوه
۳۰-۵-۱۵ TE در صورت نیاز	رسیدگی	نزدیک برداشت
هیومیک + اصلاح تغذیه	آمادگی سال بعد	پس از برداشت

۱۰. محصولات پیشنهادی پارس پویش پارمیس

هیومیک اسید : حمایت از توسعه ریشه و بهبود شرایط محیط ریشه، متناسب با درصد ماده مؤثره و روش مصرف.

۲۰-۲۰-۲۰ TE : فرمول متعادل برای مراحل شروع رشد و زمانی که گیاه به تغذیه متوازن نیاز دارد.

۳۶-۱۲-۱۲ TE : فرمول با پتاسیم بالاتر برای مراحل رشد، درشت شدن و پر شدن میوه.

۳۰-۵-۱۵ TE : فرمول با پتاسیم بالاتر و نیتروژن کنترل شده برای مراحل پایانی، در صورت نیاز.

سولفات پتاسیم : منبع پتاسیم برای استفاده مرحله‌ای در صورت نیاز و بر اساس شرایط باغ.

آهن کلاته : برای مدیریت کمبود آهن، با انتخاب نوع کلات متناسب با شرایط خاک.

ریز مغذی‌ها : روی، بور، منگنز و مس در صورت نیاز و بر اساس آزمون یا تشخیص فنی.

۱۱. نکات اختصاصی چند گروه باغی

پسته : مدیریت پتاسیم در دوره پر شدن مغز، کنترل نیتروژن و توجه ویژه به شوری خاک و آب اهمیت دارد.

انگور : تعادل رشد رویشی و زایشی، تأمین پتاسیم در رشد حبه و مدیریت کلسیم و ریزمغذی‌ها باید مورد توجه باشد.

انار : در زمان تشکیل و رشد میوه، تعادل پتاسیم و کلسیم و مدیریت منظم آبیاری اهمیت دارد.

سیب : تغذیه باید متناسب با رشد رویشی، گلدهی و رشد میوه باشد و مدیریت کلسیم در کیفیت میوه اهمیت ویژه دارد.

مركبات : پایش نیتروژن، پتاسیم، منیزیم و آهن و توجه به pH و شوری خاک در برنامه تغذیه اهمیت دارد.

هلو و شلیل : تغذیه متعادل در رشد اولیه و تأمین پتاسیم و کلسیم در رشد میوه اهمیت دارد.

زردآلو : از رشد رویشی بیش از حد جلوگیری شود و تغذیه با توجه به زمان کوتاه تر رشد میوه مدیریت شود.

بادام و گردو : تأمین متعادل نیتروژن، پتاسیم و ریزمغذی ها و توجه به وضعیت خاک و برگ اهمیت دارد.

۱۲. مدیریت باغ های شور

در خاک و آب شور، افزایش مقدار کود راهکار اصلی نیست. EC آب و خاک، SAR، کیفیت آب آبیاری، زهکشی، حجم و زمان آبیاری و امکان آبشویی باید بررسی شوند. افزایش بی دلیل غلظت املاح در ناحیه ریشه می تواند شرایط را دشوارتر کند.

۱۳. آنالیز خاک و برگ

آزمون خاک و آب برای تعیین وضعیت عناصر، شوری و شرایط شیمیایی خاک ضروری است. آنالیز برگ نیز برای ارزیابی وضعیت تغذیه ای واقعی درخت و اصلاح برنامه سال بعد کاربرد دارد.

برنامه تغذیه باید هر سال با توجه به عملکرد، وضعیت درخت، شرایط آب و خاک و نتایج آنالیز اصلاح شود.

نکات مهم

- تمام کود سالانه را یک باره مصرف نکنید؛ کوددهی را با مرحله رشد هماهنگ کنید.
- بدون آزمون خاک و آب، مصرف سنگین کود توصیه نمی شود.
- مصرف بی رویه نیتروژن می تواند رشد رویشی نامتعادل ایجاد کند.
- بور عنصر ضروری اما حساس است و مصرف بیش از نیاز آن می تواند آسیبزا باشد.
- در باغ شور، افزایش کود جایگزین مدیریت شوری و زهکشی نیست.
- نوع و مقدار کود باید با سن درخت، رقم، عملکرد هدف و روش آبیاری هماهنگ باشد.

۱۴. توصیه تخصصی پارس پویش پارمیس

تغذیه موفق باغ یعنی تأمین عنصر مناسب، در زمان مناسب و به مقدار مناسب. هدف فقط افزایش مصرف کود نیست؛ بلکه باید تعادل بین ریشه، برگ، گل، میوه، آب و خاک حفظ شود.

محصولات تخصصی پارس پویش شامل هیومیک اسید، NPK 20-20-20+TE، NPK 12-12-12، NPK 15-5-30+TE، ۳۶+۰۰ سولفات پتاسیم، آهن و ریزمغذی‌ها می‌توانند متناسب با نیاز هر باغ در برنامه تغذیه قرار گیرند.

تذکر فنی

این برنامه یک راهنمای عمومی است و مقدار نهایی مصرف کود باید بر اساس آزمون خاک و آب، آنالیز برگ، سن و رقم درخت، عملکرد هدف، روش آبیاری، شرایط اقلیمی و دستور مصرف درج‌شده روی برچسب هر محصول تعیین شود.

پارس پویش پارمیس

رشد از ریشه آغاز می‌شود 🌱